

PCB på Dalhemsområdet

Helsingborg 2011-04-07

Robert Jakobsson HBG Miljökontor 2006-01-23 angående mailet till mig 2006-01-09 om förfrågan i ärende 2004-978 om PCB:. Du skriver följande: AB HBG-hem har i ett beslut den 14 maj 2004 förelagts att undersöka PCB-förekomst i byggnaden på fastigheten Enar-1. Bolaget har inte blivit hänvisade att ta prover från något särskilt ställe från fastigheten. Prover ska dock ha tagits av fogmassa som kan tänkas innehålla PCB och är tillförda mellan åren 1956-1973.

Delgivningskvitto från Miljökontoret 2000-08-01 säger att en analysrapport daterad 1998-03-04 som visar på en provtagning av PCB i fogmassa som är gjord på Dalhemsvägen 117. Min adress är Dalhemsvägen 126 A och det är där prover och analyser av PCB skulle göras enligt mitt önskemål. När det redan finns en rapport som talar om PCB på området och att jag har intresse av att få en undersökning gjord i min lägenhet hänvisar man från MK om att man har gjort undersökningen i ett annat hus i kvarteret intill. Jag är ju inte hjälpt av vad som händer i en annan byggnad och vilka prover som tas där.

Men ändå i en rapport 6 december 2004 från WSP Environmental (J&W) skriver du att det har redovisats en PCB-halt på 5,9 mg/kg som har uppmätts från fog som har samlats in runt entrédörr i trapphus och entrédörr till min bostad och att foglängden skulle vara 24 meter.

Det stora glaspartiet i vardagsrummet har jag värdjat om att det skulle tas PCB-prov på. Tyvärr har man inte lyssnat på det. Den eventuella PCB som kan finnas där kommer in i bostaden och än värre är det när den glasade uteplatsen värms upp på högsommaren kan det bli värre att vistas i uterummet.

I protokoll som J&W har utfärdat är det inte min entrédörr som det har tagits PCB-prov på, det är i B-trappan. Alltså, blandar man ihop äpplen och päron när man sammanfattar sina protokoll.

Miljönämnden, 2004-05-14 säger så här: nämnden bedömer att de hälsoeffekter Börje Wigström upplever, sannolikt inte orsakas av eventuell emission från PCB-haltig fogmassa i fastigheten. Om PCB ändå skulle förekomma i fogmassan kan dock risk för olägenhet för människors hälsa inte uteslutas.

Miljönämnden säger också att exponering för människor och miljö måste minimeras för att minska riskerna. Här har man återigen visat att man först avvisat något för att i nästa stund använda ett kanske i sin frågeställning.

Robert Jakobsson HBG Miljökontor 2004-05-14: Halten PCB i en och samma fog kan variera kraftigt. Vid provtagning kan därför ett flertal prover behöva tas för att erhålla en för fogen representativ halt. Prover tagna i närliggande, liknande fastigheter, kan av denna anledning inte heller användas för att utesluta eventuell PCB-förekomst. Provtagning av varje fogtyp i respektive fastighet krävs för detta.

Hur många prover som behöver tas får bedömas från fall till fall med utgångspunkt från att resultatet skall vara representativt för hela fogmassan.

Enligt 9:e kap. 9:e §. Miljöbalken ska bostäder brukas på sådant sätt att olägenheter för människors hälsa inte uppkommer. Ägare eller nyttjanderättshavare till berörd egendom ska vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra uppkomsten eller undanröja olägenheter för människors hälsa.

Jakobsson-Åhl Robert

Från: Niklas Johansson [niklas.johansson@environ.se]
Skickat: den 19 augusti 1999 14:25
Till: Jakobsson-Åhl Robert
Ämne: Re: Hälsoeffekter av PCB

At 14:57 1999-08-18 +0200, you wrote:

>Hej!
>
>Mitt namn är Robert Jakobsson-Åhl. Jag jobbar som miljöinspektör i
>Helsingborg och handlägger ett ärende där en man boende i en hyreslägenhet
>lider av hälsobesvär på grund av inomhusmiljön. De symtom han har är de man
>normalt förknippar med sjuka hus, huvudvärk, irritation i uftvägar.
>Undersökningar av fukt i byggnadsmaterial, kaseinhalt i spackel, ventilation,
>är utförda utan att visa på några onormala förhållanden.
>
>Mannen i fråga har själv läst om att PCB kan ge hälsobesvär, och vill att vi
>tar prover på PCB halten i luften. Det jag undrar över är om PCB kan ge de
>symtom som mannen utgett sig ha?
>
>MVH
>
>/Robert J-Åhl

Hej!
Det verkar inte särskilt troligt av flera skäl. Dels är halter i luft (även
"PCB-hus") ofta så pass låga att de endast skulle kunna ge upphov till
en mindre del av den belastning som vi alla har från födan, dels finns det
ett fåtal studier som visar att trots förhöjda halter i luft finner man
ingen förhöjning i människor som exponerats under lång tid. Slutligen är de
symptom du ger helt otypiska för PCB.

Finns det PCB i huset??

Niklas Johansson
Project Manager

Swedish Environmental Protection Agency,
Department for Evaluation and Monitoring,
SE-106 48 Stockholm,
Sweden

e-mail: nik@environ.se

phone: (SEPA) +46 8 698 14 38
phone: (KI) +46 8 728 75 43
mobile: +46 70 37 427 47
fax: +46 8 698 15 84

Visst får man det svar man frågar efter och det är det här som getts här. Men, Miljöinspektören har inte tagit med mina andra och svåra symtom som har gett och fortfarande ger mig besvär. Om nu RJ hade gett uttryck för mina andra besvär när han kontaktade Niklas Johansson och delgett honom den problematik som innebär att jag har haft flera **akutresor med ambulans till sjukhus för misstänkt hjärt och lungbesvär. Som förklarades med misstänkt kärlekskramp. Jag uppvisade inga som helst besvär när jag vistades i annan frisk miljö.**

I mailet från Niklas Johansson: RJ ställde sin fråga om hälsobesvär i PCB-miljö med följande fråga: Mannen ifråga har läst om att PCB kan ge hälsobesvär, och vill att vi tar prover på PCB-halten i luften. Och fick följande svar: Det verkar inte särskilt troligt av flera skäl. Dels är halter i luft (även PCB-hus) ofta så pass låga att de endast skulle kunna ge upphov till en mindre del av den belastning som vi alla har från födan, dels finns det ingen förhöjning i människor som exponerats av PCB under lång tid.

HD, Tommy Bergström 2010-06-03: Miljöinspektör, Torsten Nilsson Helsingborgs Miljökontor: ” Trots att senare tids forskning visat att PCB under lång tids exponering kan ge cancer, skador på immunförsvar, fortplantning och nervsystem vill Torsten Nilsson tona ner hälsoriskerna för dem som bor i fastigheter där man nu hittat PCB.

Det finns inga gränser satta för när en bostad kan bli farlig eller måste utrymmas. PCB finns i första hand fast koncentrerat i de yttre fönsterfogarna och hyresgäster som bor i drabbade bostäder utsätts därför inte för någon fara eller för någon exponering i sina hem, säger han.

Det råder mycket strikta regler vid saneringsarbete och alla PCB-haltiga fogmassor ska lämnas som farligt avfall.

Risken för negativa effekter på växter, djur och människor ökar när ämnet är långlivat i naturen och dessutom har en förmåga att lagras i levande vävnad.

Bilder som visar min uteplats med det glasade uterummet som gränsar till glaspartiet från bostadens vardagsrum. Eventuella PCB-fogar har 12 löpmeter in och utvändigt.

Man har från Miljökontorets sida hävdats att detta utrymme inte ingår i den övriga bostaden och därför kan det inte betraktas som något som skall tas med när det görs en miljöutredning av min bostad. De emissionsämnen som utvecklas i bostaden kommer antingen från fogmassorna i glaspartiet eller från något som läcker upp från marken under uteplatsen.

Min uteplats är ett utrymme som nyttjas flitigt under året, under vår, sommar och långt in på hösten. Varför skall denna del av min bostad som jag betalar för undantas och inte betraktas som en del av min bostad. Om jag har hälsobesvär som kommer från uteplatsen kan dessa emissionsämnen också leta sig in i min övriga bostad och är då således en källa till oro. Man måste se helheten när man utreder en orsak till varför jag mår dåligt.

Försiktighetsprincipen, efterbehandlingsansvar, bevisbörderegeln och ansvarsplikt i miljöbalken måste kunna hävdas i ett sådant här fall.

Det är inte jag som hyresgäst som skall bevisa något när jag hävdar att min bostad inte uppfyller de miljökriterier jag har rätt att kräva. **Fastighetsägaren har bevisbördan.**

När man anger att man har tagit prov på min entrédörr och det inte visar sig stämma då undrar man vad och hur man får ihop det? Min adress är Dalhemsvägen 126 A, men där provtagningen gjordes enligt protokollet har man angett att provet har tagits i B-trappan i samma hus.

Det här dokumentet visar en inventeringslista på de kvarter som omfattas av PCB-saneringen på Bland annat Dalhem där man av någon anledning har undantagit kvarteret Enar-1, där jag bor. De andra fastigheterna även de som har noll i protokollet finns med men Enar-1 finns överhuvudtaget inte nämnt i protokollet.

Nr	Fastighet	>500	<500	
10305	Drottninghög S 3 (Center)	44	0	
10401	Edvard 1	86	0	
10402	Edvin 2	120	0	
10403	Elof 1	92	20	
10404	Elias 1	212	0	
10502	Emil 1	0	13	
10504	Erling 1	22	264	
10505	Erland 1	44	209	
10506	Erik 1	231	0	
10507	Engelbrekt 1	77	0	
12705	Spanaren 1	365	150	
13202	Närlunda V 1	39	163	
13203	Närlunda V 2	0	108	
17401	Vädermöllan Södra 2	425	0	
19001	Pålsjö sjukhem 2	48	0	
		1805	927	2732
	Kvarteret Enar-1 finns inte med i inventeringslistan. Varför? Fönster och dörrparti i vardagsrum finns inte med i någon rapport om PCB-förekomst i min bostad.			

PCB-fakta: Niklas Johansson Naturvårdsverket: från mätningar av halter PCB i inomhusluft i ett ”normalt” flervåningshus har man visat på att fogmassorna läcker till utomhusmiljön. Halterna i inomhusmiljön kan vara förhöjda med upp till hundra gånger. Partiklarna innehåller mindre än 1% av total PCB i inomhusluften. I blodprov tagna på boende i huset har högre halter av lågklorerade PCB:er påvisats.

Miljöpartisten i Helsingborg, Jan Ohlin har i sin artikel påpekat att det i många år har funnits en underlåtenhet i miljöfrågan kring PCB som har inneburit att man trots den lagstiftande försiktighetsprincipen har låtit PCB läcka ut i marken under många år.

Helsingborgshem har utbjudit bostäderna till försäljning innan man tog beslut om PCB-sanering och innan information om hur PCB:n skulle hanteras. Var detta ett försök att komma undan de stora kostnader de skulle innebära för fastighetsägaren Helsingborgshem?

Bild-1: visar på hur man har grävt längs med husgrunden en bit ut. Den glasade uteplatsen som har ett stort glasat parti med eventuella PCB-fogar får de största emissionerna och kan således ha den största kontamineringen just här. Har just den här delen blivit tillräckligt bra utredd med tanke på emissionen från PCB-fogarna som har läckt ut till omgivningen som har kontaminerat marken i den glasade uteplatsen.

Den höga värmen under sommarmånaderna kan få till stånd att de utläckande emissionerna från PCB kan bli mycket högre i uteplatsen eftersom det blir en drivhuseffekt.

HD
06.07.
2009

Frågor om PCB

Fortfarande har inget svar syns till på Min Mening från Helsingborgshem angående miljöpartiets frågor hur stickprovskontroller i mer än tio år inte lyckats upptäcka sammanlagt två kilometer (!) höghaltiga fogar innehållande PCB på Dalhem, Närlunda Västra och i kvarteren Vädermöllan samt Hamilton.

Redan 1972 förbjöds nyanvändning av PCB i Sverige sedan man varseblivit ämnets allvarligt hälsovådliga effekter.

Av femklövernars tystnad i frågan kan man ana de känt till PCB-förekomsten på Dalhem innan husen bjöds ut till hyresgästerna som bostadsrätter. Först i dagarna har Helsingborgshem valt gå ut med PCB-informationen till berörda hyresgäster, detta i ett till ytterlighet nedtonat så kallat "pressmeddelande" på hemsidan.

Det är väldigt dyrbart sanera PCB från fastigheter och närmiljön på grund av rigorösa säkerhetsåtgärder. Vile femklövern att hyresgästerna skulle betala saneringen?

Jan Ohlin (MP)
Helsingborg

Fisher Scientific AB. Toxikologisk påverkan av tuloen: Långvarig och upprepad påverkan kan ge permanenta skador, reproduktionsstörningar, ärftlig genetisk skada (mutagen). Kan uppkoncentreras i modersmjölk, upptas genom huden, irriterande på ögon och slemhinnor. Narkotisk effekt. Verkar nedsättande på centrala nervsystemet. Kan framkalla kramper. Inandning kan ge hosta, andningsbesvär, huvudvärk, illamående och yrsel. Kan ge kronisk obstruktiv lungsjukdom. Påverkar hjärna, njurar och lever samt ger allergiska besvär. Långvarig kontakt kan ge eksem.

Solveco-Toxikologisk information: Inandning av xylenångor kan irritera slemhinnor och luftvägar samt påverka centrala nervsystemet med symtom som illamående, trötthet, yrsel och huvudvärk. Höga halter kan ge avtrubbat omdöme, försämrat minne och sämre reaktionsförmåga. Inandning av mycket höga halter kan ge skador på njurar och lever.

Fisher Scientific AB. Toxikologisk påverkan av trimetylbenzen: Irriterar ögon och lungor (lunginflammation). Påverkar hjärta, lever och njurar. Illamående, yrsel och huvudvärk.

Analysrapport.

Utförande/Analysmetod

Aldehydanalysen har utförts genom kemisk desorption och analys i HPLC-utrustning.

MVOC/VOC-analyserna har utförts genom termisk desorption i GC/MS-utrustning.

Isoleringsprovet bereddes med ultraljudsextraktion. Analysen gjordes därefter i GC/MS-utrustning.

PCB-analysen utfördes med hjälp av Pyrolys/GC/MS för identifikation och haltbestämning av PCB

Resultat

VOC

Uteplats : TVOC $\mu\text{g}/\text{m}^3 = 621$, riktvärdet är $200\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Vardagsrum: -"- -"- = 240 , riktvärdet är $200\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Halten aromatiska ämnen är mycket hög i provet från uteplatsen, och den är också hög i provet från vardagsrummet. De aromatiska ämnena kan vara en orsak till irritationer och lukt.

Sovrum : TVOC $\mu\text{g}/\text{m}^3 = 56,0$ riktvärdet är $200\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Utereferensen: -"- -"- = $19,0$ riktvärdet är $200\mu\text{g}/\text{m}^3$.

ämnessammansättning.

Utförande/Analysmetod

MVOC/VOC-analyserna gjordes genom termisk desorption i GC/MS-utrustning.

Aldehydanalysen gjordes genom kemisk desorption och analys i HPLC-utrustning.

Isoleringsprovet bereddes med ultraljudsextraktion. Analysen gjordes därefter i GC/MS-utrustning.

PCB-analysen utfördes med hjälp av Pyrolys/GC/MS för identifikation och haltbestämning av PCB.

RESULTAT

VOC

Provplats	TVOC μg tol.ekv./ m^3	Tre största topparna av enskilda ämnen utom MVOC	μg tol. ekv./ m^3
Uteplats	621	1) toluen 2) xylene 3) trimetylbensen	119 115 49,7
Vardagsrum	240	1) toluen 2) xylene 3) bensylalkohol	27,4 27,3 15,1
Sovrum	56,0	1) dekanal 2) 2-hydroxyacetofenon 3) bensylalkohol	6,9 5,3 3,3
Utereferens	19,0	1) 2-hydroxyacetofenon 2) xylene 3) toluen	2,0 1,8 1,3

Den byggnadsbiologiska undersökningen som gjordes 2004-07-06 av Miljötekniker Svante Nygård och analyserades av PPPolymer och där jag vill visa på vilka ämnen som har mätts upp i uteplatsen.

Kommentarer: TVOC ligger över det av US-EPA (1996) rekommenderade riktvärdet, $200\mu\text{g}/\text{m}^3$, i luftprovet från vardagsrummet och uteplatsen. I provet från sovrummet ligger TVOC på en låg nivå. Halten aromatiska ämnen är mycket hög i provet från uteplatsen, och den är också hög i provet från vardagsrummet.

I analysrapporten som ovan har det mätts upp TVOC μg tol.ekv./ m^3 , 621 i uteplatsen och 240 i vardagsrummet. De tre största topparna av enskilda ämnena mätt i μg tol. ekv./ m^3 ger följande: Toluene: 119, Xylene: 115, Trimetylbensen: 49,7.

Som en jämförelse kan nämnas att två av de här ämnena har mätts upp i vardagsrummet med följande värden. **Toluene: 27,4, Xylene: 27,3,** och Bensylalkohol: 15,1.

Ur kommunens Agenda 21

Helsingborg idag?

Staden med två ansikten

Helsingborgs stad har ca 117 000 invånare. Enligt aktuella prognoser kommer en kraftig inflyttning till kommunen att ske framöver. År 2010 beräknas Helsingborg ha närmare 125 000 invånare. Denna ökning ställer redan nu krav på en framsynt och miljöanpassad planering.

Helsingborg har många positiva värden - vackert belägen med en stark historisk identitet, ett positivt näringslivsklimat och ett mångsidigt kulturutbud. Men Helsingborg har också en annan sida. Helsingborg är en segregerad stad, präglad av social, ekonomisk och etnisk uppdelning.

Folkhälsosituationen är oroande med höga ohälsotal.

I kommunen ingår områden med länets lägsta medellivslängd.

Miljörelaterade sjukdomar och besvär, som allergier och astma, är vanligare i Helsingborg än i landet som helhet.

Alkohol- och drogmissbruk är ett stort problem och förskrivningen av läkemedel är hög. Sedan 1970 har 8000 lägenheter i nerslitna områden moderniserats. Upprustningen har skett i förhoppning om att den också skulle förändra bostadsområdenas sociala karaktär. Nu ger satsningen på en ekologisk omställning nya möjligheter. De ekologiska frågorna kan förbättra sociala kontakter, ge ny kunskap, ny framtidstro, livgivande boendemiljöer och nya jobb.

De höga värden som mätts upp i uteplatsen kommer troligen från en förorening i marken under uteplatsen. Enligt PPPolymer är de här värdena otroligt höga, så höga att det måste komma från en påverkan som kan finnas i en förorening (soptipp eller någon annan dumpning av giftigt restavfall).

Min byggnadsbiologiska okulärbesiktning från 2004-07-10 är lika aktuell i dag eftersom mitt hälsoläge fortfarande påverkas av det som uppmättes tidigare.

Miljökontoret har ritat en karta över soptippar i Dalhems närområde och bara angett att det finns en gammal soptipp och den finns på Berga. Men det stora sopberget på Dalhem mellan Villorna och låghuset har man inte tagit med.

PCB-problematiken är också något som både Fastighetsägaren och Miljökontoret måste vara mer öppna med när besluten tas som berör hyresgästerna.

Enligt sammanträdesprotokoll daterat, 24 maj 2006, Miljönämnden, om uterummet adress Dalhemsvägen 126 A: uterummet är vidare inte att betrakta som ett bostadsutrymme. Samma krav på termisk komfort, luftkvalité ventilation m.m kan därför inte ställas på ett sådant utrymme. I protokollet nämns också: i uterummet uppmättes en TVOC-halt på 621 µg/m³ fördelade på dessa ämnen i uterummet: 1) toluen: 119, xylen: 115 och trimetylbensen: 49,7. I vardagsrummet uppmättes en TVOV-halt av 240 µg/m³ fördelade på dessa ämnen: toluen: 27,4, xylen: 27,3 och bensylalkohol 15,3. Även de uppmätta värdena av TVOC i vardagsrummet är inte acceptabelt i en bostad.

Med tanke på så högt uppmätta värden i uteplatsen kan det inte vara så svårt att räkna ut att dessa ämnen även kommer in i den övriga bostaden. Det är därför anmärkningsvärt att man inte tar hänsyn till detta i sin rapport. Troligen kommer dessa ämnen från marken upp i uteplatsen. Därför måste man göra en undersökning i marken under uteplatsen för att bekräfta eller utesluta att det är en förorening som finns därunder.

Börje Wigström
Helsingborg